

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Tisztázott kérdés.

Petrozsény és Livazény községet érdeklő fontos ügyben kívánjuk döntő bizonyítékkal a további tapogatódzásnak, a habozó feltevéseknek elejét venni. A lapunkban felvetett és tüzetesen vitatott vásár- s piactartási jogosultságra nézve oszlattuk el a kételeket annak kijelentésével, hogy ez a jog 1877. évben Petrozsény és Livazény összeépített községeknél adatott s annak gyakorlásából eredő jövedelem jogilag szintén a két községet illeti — egyenlő arányban. Az ide vonatkozó engedély-okmányt járási főszolgabíró ur lekötéző szivességéből s fáradozása folytán egészterjedelmében közöljük az alábbiakban:

„Földmívelés- ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi Miniszter. Kelt Budapesten 1877 október hó 5-én 19746 sz. Hunyadmegye közönségének Déván. Petrozsény és Livazény összeépített községeknél meg engedem, hogy ott évenként május 15-én és október 15-én országos és minden szombatn heti vásárok tartathassanak. Az Óralja-Boldogfalvi és Felső-Szálláspataki községek és ottani vásárlók tulajdonosok részéről a határnapok megváltoztatása iránt beadott kérvényét, miután azok az említett községek vásári határnapjaival össze nem ütköznek, figyelembe vehetőnek nem találtam. Mivel a közönséget, mult hó 26-án 6911 szám alatt kelt jelentése csatolmányainak visszaküldése mellett oly hozzátevessel értesitem, hogy az engedélynek a hivatalos lapban való közzé tételére nézve egy uttal intézkedtem. A mi pedig a felterjesztett helypénzjegyzéki tervezetét illeti; az nagyon is részletező és sok helyen értelmetlenül van szövegezve, felhivom tehát a közönséget: utasítsa a nevezett községet, — hogy egy sokkal rövidebb és világosabb tarifát, melyben a „szemét-pénz” külön rovata kihagyandó, — szerkeszen, s azt két példány-

ban terjeszse fel hozzám. A miniszter meghagyásából Reitz Frigyes s. k. miniszteri tanácsos.”

Ezen engedélyokmány kiegészítő részét képezi az arra vonatkozó szolgabírói felterjesztés, mely így szól:

„Sz. 414/877. Tekintetes Alispáni hivatal! Február 28-rol 1461 szám alatti tisztelt rendeletnek, minek utána a hátszegi vásár tarifát csak is a mai napon valék szerencsés meg kaphatni — csak ily későn felelhetek meg. — A mi a nagyméltósága m. k. földmívelés- ipar- s kereskedelemi miniszterium 3759 sz. rendeletét illeti, a vásártérnek két hely van kiszemelve, az egyik Livazény és Petrozsény két község között létező üres tér, — s ha ez igen kiesiny lenne, akkor az országos vásár Livazényen kívül a kinevár által birt üres tér lenne legalkalmasabb, — a heti vásárok pedig Petrozsényben eddig is arra használt piacon lennének elhelyezendők. — A mi a két község vásár illetve elosztása kérdését illeti, van szerencsém jelenteni, hogy az a két község között egyformán léssen felosztandó, igen természetesen az érdekelt birtokosok birtokaránylagos részesítése mellett. A Hátszeg városától nyert tarifát van szerencsém ide zártan betérjeszteni. Zsilyi járás szolgabírói hivatal. Petrozsény, 1877. márczius 29-én. Borbáth Antal s. k. szolgabíró.”

Livazény község érdemes jegyzője, lapunk legutóbbi számában kijelentette, hogy Livazény község a Petrozsénnyel közös vásár és piactartási jog jövedelméből nem részesült s megillető jutalékának kiszolgáltatása végett ezideig tett intézkedések eredményre nem vezettek.

Ebből kétségtelen, hogy az egykor összeépítve volt s most teljesen külön vált két község között az érintett ügyből kifolyólag a leszámolás meg-ejtendő. De az is kétségtelen, hogy a változott viszonyok folyamánként a vásár- és piactartási

jogosultságra nézve törvényes intézkedés szükségé forog fenn.

Petrozsény pár év előtt nagyközséggé szervezkedett s ugyanakkor Livazénynek Petrozsénnyel összeépítve volt Maleántuli része, — az ugynevezett Deák-gyarmat — politikailag s földrajzilag Petrozsényhez csatoltatott, melynek belterületi kiegészítő részét képezi. A vásártartási jogosultságot nyert összeépített két község megszűnt a végrehajtott arrondirozással s az ismertett engedéllyel nyert jogot egyedül Petrozsény gyakorolja a saját területén s Livazénynek, mint most már szétszórta épített hegyi községnek nincsen immár az a jellege, hogy a vásártartással kapcsolatos legelemibb feltételeknek is megfelelhessen s így ezt a jogot a maga részére igényelhetné. Az újabb szervezet pedig lehetlené teszi a közös használatot s a köteleességszerű ellenőrzést; ennél fogva nemcsak érdeke Petrozsénnyel, de parancsoló követelménye a statuált viszonyoknak, hogy Petrozsény a piact- és vásártartási jogot kizárólag a saját részére megszerezze.

A kérdés immár tisztázva lévén, a Petrozsény község képviselöi közgyűlésén is proponált s közhajtást képező ez elérése annál kevésbbé ütközhetik nehézségekbe, mert forgalmi, közgazdasági és adminisztracionális tekintetek indokolják.

Községi közgyűlésből.

Folytatólagos és rendkívüli közgyűlést tartott Petrozsény község képviselötestülete mult hó 30-án délután, melyről folytatólag a következőben referálunk:

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Elhagyatva.....

A nyirkos Őszi ködben, mely szomoruan, sötétben borul a tájra, alig ösmeri föl a vidéket. Ugy rémlik előtte, mintha idegen földön járna. Pedig dehogy. Szívéhez van növe itt minden rög, minden fűszál. Hiszen itt nőtt föl, itt bujta az erdő galagonyás s gombás utjait, itt szedte a rét sárai közül a bibicetjásokat, itt lett emberré is és itt érte utól végzete, mely az édes otthonból elűzte a messze-idegenbe.

A mint könnyező szemmel ide — s tova jártatja tekintetét a vidéken és látja maga előtt a kisütő erdőt, rétet, a pusztai öreg ház vörös esereptetőjét, azon túl a füstölő eselédházakat; megtelik a lelke a mult eseményeivel, emlékeivel. Maga elé képzei az otthonát, a hitvest, a kis barna asszonyt, a kigyult arcu selypítő kis lányát, a kik körül folyták szeretetükkel, szívük melegével.

Azután a jólét, nyugalom jut eszébe, mely itt a puszták csöndes világában éltette és látni, hallani vél képzeletével mindent, ami régen történt körülötte.

Később egy sötét kép vonul el előtte.

Az, amikor egy havas téli estén haza jött a városból s a feleségét egy fiatal emberrel találta a saját otthonában.

Nem volt idegen, a szomszéd birtok egyeneslelkű ura volt ez a fiatal ember és nem is jött tisztességtelen szánékkal, hanem más okból, a miről ő maga is meggyőződhetett volna, ha a hirtelen támadt sötét gyanu

nem veszi el egyszerre a józan eszt. A lelki józansága azonban megbillent s bárha ekkor a kiméletes szemrehányásnál egyebet nem is követett el, mégis urrá lett fölötté egy előtörő bünsös érzés, mely a megtorlást követelte. És ennek a módját igen hamar megtalálta a városban, a hol a bün burjánzik.....

És jönnek, torlódnak az események sorra, mint a folyó hátán a hullámok.

A legfájdalmasabb az, mikor elszakad az otthontól. A mikor elhagyja mindent: asszonyt, gyermeket, birtokot s a csábító bün ölébe hull..... Ámde akkor édes gyönyörűség volt ez. Lecsókolt az ajkáról minden panaszzót egy szépséges nő, egy leder, illatos lányasszony, akinek megittasító szavai elűzték a hazavágyást, minden szeretetet, minden érzést, ami a pusztai fűszerekre csak emlékeztette..... A többi azután jött úgy, a mint a sors hozta. Teltek a hónapok, a napok, léha élvezettel, színnel, ragyogással. A birtok, a meddig győzte, adta a pénzt.

Két kézzel kínálták az uszások. Egyszer azonban ennek is vége szakadt. És ekkor meg szállta a jó lélek: haza gondolt. Levelet irt, a melyben lemondott minden vagyonáról, követelésről, csak azt kötvén az asszony szívére, hogy gazdálkodjék, törlessze az adósságot s a mit lehet, mentsen meg a kis lányá részére.

A mi itthon történt, arról természetesen sejtelve sincs. Peddig kicsoda fájdalom, szomorú jelenetek játszódtak le idehaza. A hitves lelke elborult, beletemetkezett mély gyászába és úgy hervadt nap-nap után, mint az öntözetlen virág. Sötét, kietlen lett előtte a világ, nem érdekelt semmi, csak egy vigasztalhatlan érzés uralta szüntelenül. A lányka szívében pedig a kor

esodálatos érettsége nyilatkozott meg s mintha csak megértette volna gyermekésszel a sors csapás igazi nagyságát, komor, bánatos, töprengő lett.

A vén eselédék szíve rendült meg, mikor szótlan, egymagában gubbaszkodott a cserepes kőház előtt és tekintetével belemereit a pusztá kékes levegőjébe. Ilyenkor megszözlították:

— Mit csinál Ilonka?

— A tatámra gondolok, — felelte szomoruan a kis lány.

— Mindezeket nem látta, nem tudja ez a büabosánatért jövő ember, a ki megcsókolja most a nedves kökeresztet és megindul az úton az elhagyott régi otthon felé. Szinte nyüzsögnek agyában a gondolatok, a mint lassan vonszolja fáradt tagjait, hogy ugyan minő lesz a viszontlátás. Megbocsájt-e neki vajjon az asszony, a kis leány, aki azóta minő szép, nagy eladóvá serdülhetett.....

Lesz e egy szíves szavuk hozzá?... Vagy elűzik, mint a kódorgó kutyát?... Talán megszánják..... Helyet is adnak, hova lehajítja fejét..... A csókjukra, az öleléskre nem mer gondolni sem..... Nem..... nem..... az már nines az ő számára. Így jut el a közszipos nagykapuhoz, melynek szárnyas ajtai nyitva vannak. Mielőtt bemenne megáll..... Megremeg a lelke, mint a nagy bübösnek, aki most járul az Isten oltára elé. A eselédházak felől nagy fehér kutya rohan elébe. Meg is marná, azonban egy öreg ember jön ki a házból, az csitítja vissza az ebet.

— Kit keres? — kérdi.

— Az Egrícket — feleli a jövevény. — Itt laknak?

Jelen voltak: Jakabfi Rezső bíró, Dombora László s Hejás József jegyzők, Kohn Rezső pénztárnok, Varjassy István közgyám, Sottinga Tódor Vajna esküdt, Kantner János, Ullmann Lipót, Pick Samu, Schreiner József, Sternberg Bertalan, Pelger Mihály, Nagy Miklós, Marek Mór, Herz Arnold, Henrik Viktor, Stern Adolf, dr. Botteinstein Samu, dr. Schulek Jenő és Zádory Károly községi képviselők.

Elnöklő községi bíró d. u. 3 órakor a közgyűlést megnyitja s tárgyalás alávetett a községi ügyviteli szabályrendeletnek a bizottságok és a tanácsbeliekre vonatkozó része, melyet a kiküldött bizottság részéről Zádory Károly referens terjesztett elő. Beható megvitatás után elfogadtatott: a számvizsgáló és gazdasági bizottság; az egészségügyi bizottság; a gymnasiumi bizottság; az építkezési bizottság; esküdtök alaprajstromát összeíró bizottság; a községi választókat összeíró bizottság; a községi képviselők választását igazoló bizottság; a védőköteleket puhatoló bizottság és végre az iparostanoncz- s tanügyi bizottság szervezésére, valamint a hét tanácsbeli teendőinek megosztására vonatkozó rész. S ezzel az egész ügyviteli szabályrendelet letárgyalatván, annak életbeléptetésére jövő január hó 1. napját tűzte ki a közgyűlés s megbizta Zádory Károly képviselőt, hogy ezen szabályrendeletet kinyomassa, 3 eredeti példányban kiálltassa s bocsássa az előjáróság rendelkezésére az érdekeltekkel leendő közlés céljából. Az ezzel felmerülő költség folyósításával az előjáróság bízott meg. Zádory Károly képviselőnek a szabályrendelet gondos szerkesztéseért s ezzel a közérdeknek tett hasznos szolgálataért dr. Botteinstein Samu képviselő indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés.

A borítaladó és husfogyasztási adó beszedési jogának megváltására vonatkozólag a dévai m. kir. pénzügyigazgatóság, — a községnek a bérbe vételre nézve tett ajánlatát mellőzve — az árverést decz. 9. ik napjára tűzte ki, jogában állván a községnek 6 nappal az árverés előtt a bérbe vételre nézve nyilatkozni, egyhangulag elhatározta a közgyűlés, hogy a kipuhalt 11434 kor. 07 fillér megajánlása mellett a kérdéses adóbeszedési jogot bérbeveszi s — Stern Adolf

által ajánlott biztosítástól eltekintve — s a beszedést házilag kezeli. A határozat végrehajtásával, a megfelelő és célravezető törvényes eljárás foganatosításával az előjáróság megbízottat.

Az állatvásártér ügye került ezután napi rendre, az előjáróság részéről bemutatott tervezet és költségvetés kapcsán, melyszerint ugy az országos vásárok, mint a heti piacok alkalmával használandó állatvásártérül a két kórház közötti terület jelöltetik ki, melyet a bányatársulat igazgatósága e célra átengedni hajlandó s berendezése 1901 koronára van előirányozva.

Ezen javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta s a további intézkedések foganatosításával az előjáróságot megbizta.

A Hermann Adolf és társaitól vásárolt piacértre vonatkozó szerződést — mint már jeleztük — a vármegye törvényhatósági bizottsága nem hagyta jóvá különösen azért, mert nem tartja megengedhetőnek, hogy a község örök időre kötelezze magát azon kikötés megtartására, hogy azon a helyen mindenkor piac legyen; holott idővel a köztekintetek más célra alkalmasabbá tehetnék. Élénk vita fejlődött ki a kérdés felett s határozatilag kimondatott hogy újabb felterjesztéssel keretik a szerződés jóváhagyása s indokoltan feltüntetendő, hogy piactérnek használható más oly alkalms terület nincsen és a feleslet hatóságánál aggályt keltett kikötés előre láthatólag nem fog fontosabb közérdek kielégítésének akadályául szolgálni annál is inkább, mert az új község ház építése is a jelzett helyre tervezetik,

A vásár- és piaci helypénzszedési jog bérletideje ezen évvégével lejárván, megbizatik az előjáróság, hogy hirtapilag s egyéb módon közhirretevendő időben még e hó folyamán árverés után adja bérbe a helypénzszedési jogot s a közgyűlés jóváhagyásának feltétele mellett kösse meg a szerződést.

Végül: Bodi Rozália, Plascher (Steiner) Ferencz, Kedves Aron, Rudinszky Ferenczné illetőségét nem ismerte el; Korpádi Sándorné illetőségét elismerte s Paszkáv Béla Ignác petrozsenyi illetőségét kimondó alispáni határozatot megfélebezte a közgyűlés.

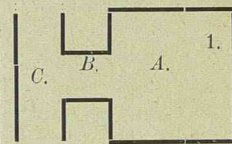
Ezzel a tanácskozás délután 6 órakor véget ért.

A petrillai bányaszerencsétlenség.

Mult számunkban jeleztük, hogy a zalathnai kir. bányakapitányság által megejtett szakértői szigorú vizsgálat megállapította, hogy a f. hó 5-iki bányalérogrobanást Berloch Andrei tömedékelési munkás okozta az által, hogy a szigorú tilalom ellenére cigarettára akart gyújtani

Folyó hó 8. ikán a dévai kir. ügyész és a dévai kir. fenytő törvényszék vizsgálóbírája a szerencsétlenség színhelyén szintén vizsgálatot tartva, a kir. bányakapitányság által megállapított tényállást konstatalt s a Berloch ronesolt hullájánál talált gyufatartót, — melyen látható, hogy azon csak egyszál gyufa lett meggyújtva — cigarettát és dohánnya vizsgálati iratokhoz csatolta.

Olvasó közösgünknek bizonyára érdeklí a vizsgálat hiteles adataival igazolt tényállás ismertetése, melyről az alábbi részleteket közölhetjük a katasztrófa helyszíni felvéssének vázlatával:

Az A.-val jelölt fejtőműhelyben a negyedik szintén dolgoztak Horváth János vállalkozó munkásai. Berloch az 1-el jelölt helyen a már behordatott föld tömegén fent készült a munkához. A fejtő műhelyben voltak

még a B.-vel jelölt ventilátor kezelője és a bányatársulat részéről alkalmazott felügyelő; a C.-vel jelölt IV. ik középszinten haladtak a vájárok rendeltetésük helyére. A robbanás reggeli 1/27 óra után történt az A.-val jelölt fejtési helyben s a légnyomás és tűz oly erővel tört ki a közép szintre (C.), hogy a támgerendákat szétforgácsolta s jobbra és balra 75—75 méternyire az útjába esett embereket megölte, vagy megsebesítette.

A bányauzem vezetősége s a felügyelettel megbízott bányakapitányság, a vállalkozó és megbízottja a vizsgálatok során beigazolták, hogy a munkások beoktatása és ellenőrzése körül mindent megtettek amit a veszély elhárítása érdekében a szabályok előírnak, melyből ismertetjük a következő rendelkezéseket:

Az altisztek figyeljenek arra, hogy a betóduló légáram a szükséghez képest és a megejtett mérések alapján, szabályoztassék.

A légutakat hetenként legalább egyszer valamelyik altiszt bejárni köteles.

Esetleges omlások rögtön rendbe hozandók.

Minden ünnepnap után a felügyelettel megbízott altiszt az összes veszélyes üzemhelyeket a Pieler-féle vagy e célra előírt más biztonsági lámpával robbanólégre megvizsgálván, a veszélyes pontokra az intőjeleket felállítja és gázgyülemleésekről a munkások becsatolása előtt a rendelkezélnél a kellő jelentést megteszi.

A szolgálattevő altiszt erre elrendeli, hogy ezen

— Csak laktak — mondja rá kurtán az öregbérés.

Meghőköl az ember, az ajkára harap és meredt tekintettel néz az öregre.

Csak laktak, visszhangzik lelkében a szó — Istenem, hát hova mehettek!... Elmentek... Itt hagyták ezt a szomorú helyet..., hogy..., nem meri tovább fűzni a gondolatát, valami rosszat, nagyon rosszat érezte vele a balsejteleme.

Aztán szorongva folytatja:

— Kié most ez a birtok?

— Baross nagyságos uré, — volt a felelet.

Nem ösmeri. Visszakalandozik gondolata a multba: ilyen nevű ösmerésre nem emlékezik. S a míg töpreng, úgy véli, talán jó volna mégis bemenni, ha másért nem, hírért a családjá felől. Tünődik egy ideig, aztán újra szóba fog:

— Ithon van?

— Dehogyan van barátom. Városban lakik az ilyenkor, csak nyárára gyűn ki.

— Hát az Egriék hova lettek? — kérdi szinte nyöszörögve.

— Hová!... Elpusztultak — mondja indulatosan az öreg bérés. — Az a gazembőr itt hagyta őket, mögcsükköt valami frajliával, ezők az ártatlanok még könyér nekü maradtak, azután mögölte őket a szomorúság... Hát hová löttek vona? Ott vannak az akácza tüvébe, pihennek. Várják azt a kötözni valót.

Minden szó a szívébe nyíllal a jövevénynek, a szó eláll, a fejében tompa fájást érez. Kint az udvaron jönnek-mennek a cselédek, nyikorog a sudárfa, a mint az itatásra való vizet merik a kutból. A cselédházak

mögül ostopattogás hallatszik, a kanász gyerek csörtet a malaczok közé, mivelhogy esznek és tisztálgják egymást a vályutól. Azután jószágbögs, edényesörömpölés hangzik az est esőndjében.

Mindezekből azonban most nem hall semmit a kóppott, poros ember. A fejt bágyadtan lehajtja és nézi a földet, mely valamikor az övé volt, amely elveszett és helyette csak a sívár, kietlen való a gyötrő nyomor maradt meg számára.

A bérés megfogja azután a nehéz kapuszárnyakat és úgy tesz, mintha beakarná csukni.

— Begyűn? — kérdi közönyösen. — Meghálhat, ha akar.

Az embernek nem jön szó ajkára, a fájdalom, amit a szavak fakasztanak úgy cikázik a lelkében, mint a nyári villámlás.

— Nem!... nem megyek be. Köszönöm — mondja zavartan s megindul vissza, amerről jött.

Az őszi alkonyat már teregeti a homályt a tájon; a köd mintha sűrűsödne, egyre átláthatatlanabb lesz, alig lehet ellátni néhány lépésnyire. Megborzad a jövevény, mintha fázna. Pedig nem érzi most a nedves őszi hideget a lelki bántalom, a kétségbe ejtő valóság reszkedtetni meg a lelkét. S amint összefüggéstelenül járunk fejébe a sötét gondolatok, amint taglalja magában a szavakat, melyeket a vén pusztai ember dobott tudatlanul arezába, az Isten ítéletét hallja, érzi megnyilatkozni. Azt a kemény, igazságos ítéletet, a mit a sors kd az emberek szájába s a mely, ha bárminő igénytelen ember ajkáról dörög is el, behatol a szívébe a lélekbe s ott elvégzi a maga rettenetes munkáját.

Összetöri, elerőtleníti a legszilajabb lelket is, s az vagy gyáván megrokskad, zokog és bünbocsánatért esedezik, vagy a bátorság utolsó föllobanásával átdobja magát az élet sövényén.

Ime, ez az egyszerű paraszt ember minő kiméletlen, de igazságos ítélet mondott hivatlanul fölötte. Mit mondjanak akkor azok az emberek, akik hivatva vannak eszelekedete fölött ítélni, akik tudják, ösmerik a multját a tettét és minő rettenetes szó, átkos ítélet törhetne fel abból a hideg sírból, ahol az ő áldozatai nyugosznak, ha volna hang, ha volna sóhaj, mely feljutna a sírból. Ámde a halottaknak nincs joguk az élők fölött, épp úgy ezeknek a halottak fölött ítélni. De azért érzi hallja az a rongyos, kiéhezett ember az ő elveszett szeretteinek a sóhaját... Ez a sóhaj még él; a képzelet táplálta s most ott bolyong körülötte.

Ezekkel a viharos gondolatokkal tér vissza a kökereszthez. Elhagyatottságában ez nyújt még lelkének egy parányi vigaszt. De csak egy pillanatra. Ugy tűnik el ez is, mint az éj sötétjében, ha ellobog egy átvillanó fény sugar. Azután sötétség lesz ismét a lelkében. Kietlenség, sívárság... És érzi a hidegséget, a félelmet, mely végső kétségbeesésében átölelheti vele a mohosodó márványkövet.

— Az est sötétje ráborul a tájra. Csönd van... Hangtalan, mely csönd, melyet később egy dörrenés zavar meg, azonban ennek a hangja is elvész, mint a hamvas-kékes füst, mely uszik egy darabon, azután elenyészik a ködben.

B. Sz.

helyeket kerüljék, a míg előre látható veszély nélkül üzembe nem helyezhetők.

A normalistól nagyon elütő eredményű légmegfigyelések, vagy egyáltalában bármely a légvezetésre befolyással bíró események az üzemvezető mérnöknek jelentendők.

Az üzemvezetőség engedélye nélkül a légvezetésre szolgáló berendezéseken — semminemű változást eszközölni nem szabad.

Ujjonan belépő munkásoknak egy erre alkalmas egyén elmagyarázza a biztonsági lámpa használatát s a robbanólég tulajdonságait, részben szóval, részben gyakorlati uton. Ilyen munkások mindaddig, míg azt tökéletesen el nem sajátították, csak tapasztalt bányászok kíséretében mehetnek a felsorolt helyekre.

A munkásoknak szigorúan el van tiltva, hogy a biztonsági lámpát maguk nyissák ki.

A munkaszak alatt használhatatlanná vált vagy kialudt lámpák egy közeli s erre meghatározott helyre viendők s ott tartaléklámpával cserélendők ki, vagy egy biztos helyen egy altiszt jelenlétében meggyújtatók.

Gyújtókeszülékkel ellátott Wolf-féle benzin-lámpáknál ez természetesen esik ki.

— Az altisztek (főaknász vagy aknász) gyakorolják az összes bányamunkások fölötti közvetlen felügyeletet; minden 12 órai munkaszakban rendszeresen kétszer, a 8 órában legalább egyszer kötelesek a nekik beosztott bányarészt bejárni.

— Az egyes munkahelyek bejárásánál nagy ügyet fordítson az altiszt arra, hogy a szerencsétlenségek elkerülésére czélzó óvintézkedéseket a munkások beartsák.

Rendellenességeket, esetleg észlelt veszélyes jelenségeket az üzemvezető mérnöknek jelenteni tartozik.

— A bányába szálló munkásokat esetről-esetre vizsgálja meg egy altiszt, hogy nem-e vétenek a fenti tilalom ellen, továbbá nem-e visznek oly szerzőmókat magukkal, melyekkel a biztonsági lámpát kinyithatnak. Ezen tilalom ellen vétők rögtön feljelentendők.

Ebből világosan kitűnik, hogy a legmeszezebb menő elővigyázati intézkedések foganatosítottak a veszély elhárítására. Hogy Berloch — a katasztrófa okozója — részeg lett volna, az is ki van zárva, mert a felügyelettel megbízott főaknász, aknások, a vállalkozó és megbízottja ittasembert nem hocsájtanak a bányába, de részeg ember nem is volna képes a létrákon lemenni.

A vizsgálat során kihallgatott sebesültek vallomása igazolja, hogy az üzemvezetőség felügyelőség, és a vállalkozó részéről ezúttal is, mint egyébkor minden elővigyázati intézkedés foganatosított a szerencsétlenség elhárítására nézve.

Jeleztük mult számunkban, hogy Berloch Andrei, Majer Mihály és Steger Mátyás halva találtattak a robbanás helyén Abel Ádám és Goronye Juon másnap, azóta Buturus Péter és Csekeda Mihály meghaltak, de jegyzőkönyvi vallomásukban a szerencsétlenség okozójának Berloch-ot jejtölték meg. Dombi Jakab, Muntyán Péter, Kurtyán János és Stojanovits Antal pedig annyira jobban vannak, hogy munkaképességüket s alkalmaztatásukat is visszaszerik. Ők is hasonlóan vallottak. Mióta a salgótarjáni k.b.-r.-társaság kezeli az itteni bányákat, ez az első hasonló eset. Egyszer történt, hogyegy ember a saját vigyázatlanságából elégett.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Hunyadvármegye törvényhatósági bizottsága** f. hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlésében Petrozsényt érdeklő több ügyben hozott határozatot és, pedig: 1-ször a törvényhatósági bizottsági tagok választására vonatkozólag dr. Rosenberg I. törv.-biz.-tag által beadott felelőbeszéd elutasított azon okból, mert a választási elnök lemondván, — helyette más kiküldött elnök vezetés alatt ejtetett meg a választás törvény szabta módon; 2-or két új tanácsbeli állásnak szervezése 100--100 korona évi javadalmazás mellett jóváhagyatott, vagyis a vármegye hozzájárult a községi képviselő-testület azon határozatához, hogy a tanácsbeliek száma ötről hestre emeltessék; 3-or ugyancsak jóváhagyatott még egy díjnoki állás rendszeresítése 712 korona évi javadalmazás mellett, oly változtatással azonban, hogy a javadalmazás nem visszamenőleg f. é. január hó elsőtől, hanem a községi közgyűlés által ezen érdemben hozott határozat idejétől, vagyis ez évi augusztus hó 12-ik napjától folyósítható; 4-er öt új rendőri állás

rendszeresítésére vonatkozó községi rendőri állások szervezése szintén jóváhagyatott, egyenként 750 korona szolgálati illetmény élvezete mellett. E szerint tehát újtótól 8 rendőr fogja a belrendőrszolgálatot végezni; 5-ör mult november hó 12-én a községi közgyűlés azon határozatot hozta, hogy a borítal- és hufogyszási adó beszedési jogot a kipuhatolt 11343 kor. 07 fill.-ért bérbe veszi s házilag fogja kezelni, elfogadván Stern Adolfnak ajánlatát, melyszerint 15% tiszta jövedelmet biztosított a községnek azon esetre ha bérbe veszi s házilag kezeli a kérdéses adóbeszedési jogot. Ezen határozat ellen dr. Rosenberg I. közs. képviselő felelőbeszédet s annak alapján s indokaiból megsemmisített a közgyűlési határozat, különösen, törvénybe ütköző alaki hiányok miatt. — Az 56 ügyből álló tárgysorozat oly gyorsan tárgyalatott le, hogy az ülés már fél 12 órakor befejeztetett, — A határozatok az állandó választmány javaslatára értelmében hoztattak és legtöbb időt vett igénybe a 17 bizottságba a tagok választása, — csak is a m. kir. belügyminiszernek 112421 — 901. sz. a kelt körrendelettel volt, a melynek folyamánya gyanánt a törvényhatósági bizottság az általános tisztújításnak határidejét f. évi december 28-ik napjára tűzte ki.

— **A f. hó 14-ikére kitűzött műkedvelői előadásról** s táncszívalomról, mely igen látogatottnak ígérkezik a jövő szombatban referálunk.

— **Bányász-ünnep Lupényben.** Lupényben, ezen a rohamosan haladó bányatelepen igen szépen ünnepelték meg a bányászok védszentje: Borbála napját. Délelőtt ünnepi isteni tiszteletre gyűltek egybe a bányászok, a bányatiszti-ka és a hívek a róm. kath. templomba, hol Buday János plebános ünnepi nagymisét mondott, mely csaknem délig tartott. Innen a bányatisztek és az értelmiség a Kaszinóba, a bányászok pedig a Dima-féle vendéglőbe vonultak. A kaszinóban díszebéd volt, melyen az Urkány-Zsilvölgyi Köszénbánya R.-Társaság küldetését és szeretetnek örvendő bányagazgatója: Muguet Kolozs, Öfelsége az apostoli magyar királyt éllette nagyhatalú szép pohárköszöntőben, melyet a jelen voltak állva hallgattak s lelkesülten megjeleneztek. Volt még több pohárköszöntés: a bányagazgatóra; a bányatiszti-ka; a bányászokra stb. D. u. 4 órakor átvonult a kaszinóból az egész társaság a Dima-féle vendéglőbe, hol vig hangulat s Péter Károly petrozsényi zenekarának jó talpalávalói mellett kedélyesen folyt a táncmulatság. A bányagazgatót és az egész uri társaságot lelkesedéssel éljeneztek a bányászok és az igazgatóknak, főmérnök- s mérnöknek, valamint a főaknásoknak, vállalkozó felemelve kívántak jó szerencsét. Majd az urak is belevegyültek a táncba s megforgatták a fürge, csinos bányász menyecskeket s bányász-lányokat. Az intelligencia táncvigalma este a kaszinóban volt s jóval éjfélutánig tartott, vidám hangulat mellett. Erre a napra minden bányász egy koronát kapott. Így folyt le Lupényben a legszebb rendben a Borbála ünnepély.

— **Gör. kel. esperes választás.** A v.-hunyadi gör. kel. esperest f. hó 12-én választották meg. A választójogosultak szavazata közül Oprea György, v.-hunyadi gör. kel. lelkész kapott 29 szavazatot, Avram Pacuráriu m.-ilyei gör. kel. esperes pedig 12-öt. E szerint meg lett választva szótöbbséggel Oprea György. — A megerősítés decz. hó 16-án fog megtörténi a Consistorium által.

— **Lövöldözés Lupényben.** Legközelebb mult ünnepén, — mint rendszerint ünnepnapokon —, bepálinkázott polgárok lövöldöztek. Jól beittasodva haladt hazafelé két atyafi s a tüszűből elővéve a forgópisztolyokat s éktelen kurjantozások között lövöldöztek. Egyszer csak feljajdul, majd összeesik az egyik. Ezt látva a másik, odább állt. Vérébe fetrengve találták s a kórházba vitték Csorka Dumitru, kinek hátába furodott a golyó, de oly részeg volt, hogy nem tudja megmondani kivel ment hazafelé a koresmából s így nem tudja, hogy ki lötte meg.

— **Veszélyes átjáró.** (Beküldetett.) Lupény község belterületét két részre osztja a vaspálya, melyen a gyalog — és kocsiközlekedési út vezet át. Ez nem volna magában véve oly nagy hiba, mint az, hogy a vagonok és a vonatrendezés lehetetlenné teszik a közlekedést a nap nagyobb részén. Kijelentjük, hogy ez onnan van, mert bizonyára nem gondoltak annak idején az ebből származható veszélyre, a mi nagyon is fenyegető. Az iskolába járó kis gyermekek a vasuti kocsik között bujkálva mennek az iskolába és onnan haza. Ha ugyanakkor éppen tolnak, végzetes szerencsétlenség fordulhat elő, mire a baj elhárítására hívatottak figyelmét tisztelettel felhívja: egy iskolába járó gyermekeért aggódó a p. a.

— **(A posta és a karácsony.)** A karácsonyi és újévi óriási postaforgalom gyors és pontos lebonyolítása érdekében a budapesti posta- és táviratigazgatóság a következő figyelmeztetést intézi a közönséghez: Pénzt, ékszer, más tárgyakkal egybecsomagolni nem szabad. Csomagolásra faláda, veszőből font kosár, vászos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és esekélyebb súlyu tárgyaknál pedig erős csomagoló papír használandó. Váson- vagy papírburkolattal bíró csomagokat, göb nélkül zsineggel többszörösen és jó szorosan átkötni, a zsineg keresztezési pontjain pedig pecsétviaszzal lezárni kell. A pecsételésnél vésett pecsétnyomó s pecsétviasz használandó. A czimezésnél kiváló gond fordítandó a czimzett vezeték- és keresztnevének vagy más megkülömböztető jelzésnek (például ifjabb, idősb, özvegy stb.) továbbá czimzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények czimzírataiban ezenkívül a kerület, utca, házszám, emelet és ajtójelzés stb. is kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzés (vármegye) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, bőrdarabra, vagy erős lemezpapírra irandó, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. A papírlapokra irt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá címrát leessen, elveszne, vagy pedig olvashatlanná váltnék, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzet papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a címrát felső részén is kitüntesse. A csomagok tartalmát úgy a címráton, mint a szállítólevélben szabatosan és részletesen kell jelezni. A tartalom, minőség és mennyiség szerint kiirandó. (Pl.) szalona 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor stb.) A tartalom ily részletes megjelölése a fogyasztási adó kivetése szempontjából szükséges és a gyors kézbesítést lényegesen előmozdítja.

— **„Ermelléki első szülőltványtelep“** Nagy Kágya hirdetését a t. cz. olvasóközönség szíves figyelmébe ajánljuk.

— **Adófizetési kedvezmény.** A Nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminisiterium 72207. számú magas rendeletével felhatalmazta a dévai m. kir. pénzügyigazgatóságot, hogy azon adózók részére, a kik földműveléssel foglalkoznak és elemi csapások következtében oly helyzetbe jöttek, hogy esedékessé vált tartozásaikat időlegesen képtelenek megfizetni, a biztosítás iránti intézkedések megtétele mellett 1902 évi július 1-ig terjedő méltányos részletfizetést engedélyezzen, ha azért az 1883. évi XLIV. t.-cz. 48. 4-a értelmében folyamodnak, s ezt azzal közöljük, hogy a kik a részletfizetés előnyeit élvezni óhajtják, azok, a községi előjáróság részéről kiállított elemi kár bizonyítvány csatolása mellett a m. kir. Pénzügyminisiteriumhoz intézett, de a pénzügyigazgatóságokhoz benyújtandó kérvénnyel kell, hogy eziránt folyamodjanak.

— **Bő áldás.** Urkányban egy gyenge testalkatú asszony a napokban 3 fiu gyermeket szült. Ugy az anya, mint az újszülöttek — egészségesek.

— **Vegyenek léghajót.** A kormányozható léghajókat átadták a kereskedelmi forgalomnak és aki magának ilyet akar szerezni, csak 23.000 koronát fizet érte. Egy londoni gyár megvette Santos-Dumont találmányát s javában készitik az eladásra szánt kormányozható léghajókat. Közeledik tehát az idő, midőn új közlekedési eszközök népesítik be a levegőt, s ezzel ismét egy álomképe valósult meg Vernének, a híres regényírónak, akinek jóslatait hajdanában gyermekmeseinek tartották.

A jégről.

Sokáig törtem a fejemet azon, hogy voltaképpen mi is az a jég. Kérdeztem Rezsőtől, — Bélától, de olyan magyarázatot adtak, mely sehogy sem felel meg az én felfogásomnak.

Egyik azt mondta:

— Az Anuska szíve,

— Bolond beszéd, — mondtam én. Hiszen nézz a szemébe, valóságos lángtekintetétől felolvad a jégstenger.

— Paula tekintete, — mondá a másik.

— Az meg olyan, mint kanikulában a villámló ég. Válaszolám a kifíczamodott bírálat helyreigazításul. Beláttam, hogy magamnak kell a jég definícióját kisütni. Ezt aztán ne próbálja senki korrigálni, mert dühösségemben még jobban el dobom a sulkyot.

— A jég, a jég: téli hideg által a fodros haboknak elsimult felületére vont kemény fagyos kéreg, melynek sikos tükrén aczélpengéken tova iramodni gyönyör és élvezet.

— Ez nagyon hideg magyarázata a jég fogalmának. Mondák Rezső és Béla barátom, de aktuális, — azt is elismerték. Sőt abba is bele akartak ugratni, hogy patentet kérjek ezen saját-találmányu definíciómra.

— Én nem vagyok hiú, se haszonleső. Szerénységet kielégíti az erkölcsi elismerés, amely mellett a kenyér is csak másodrendű kérdéssé törpül. (Ugy éljen a Laci feje!)

— Igen! A jég az a pálya, melyen a korcsolyasport hívei gyönyörrel áldozhatnak kedvtelésüknek.

— És hol van a jégpálya?

— Ott, a kaszinókert irányában a vasuton túl. Jelző táblák mutatják az odavezető utat: — majd ha fagy. Ugyanakkor a Pick Samu kereskedésénél kitűzendő zászló hirdeti, hogy lehet korcsolyázni. Addig is ugyanott jelentkezhetnek a jégpálya használatára jogosító jegyekért az érdeklődők.

Egyelőre csak ennyit elmélkedünk a dermesztő hideg beálltával a jégről, melyről állandó rovatot nyitunk: — majd ha fagy.

Szerkeztői üzenet.

F. L. urnak. Gyulafehérvárt. Beigazoltunk látjuk, hogy lapunk ez évi 48. számában — „Egy leánykáról” ezim alatt Sz. M. aláírással közölt vers: plágium. Természetes, hogy a „Tanulók Lapja”-ban, esetleg máshol megjelent minden verset nem ismerhetünk. Az is természetes, hogy a házi tolvaj és irodalmi tolvajlás ellen kímélhet biztonságban. Egyébként köszönjük a leleplezést.

Fogászati műterem.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke nagy érdemű közönségének becses tudomására hozni, hogy Petrozsényban a főutcán **KRAUSZ JÓZSEF** né 763 szám alatti házában

fogászati műtermet

nyitottam.

Midőn ezt jelentem, tisztelettel jelzem, hogy az ő-mert modern fogtechnikai műveletet a legjobbnak bizonyult módszer szerint végzem.

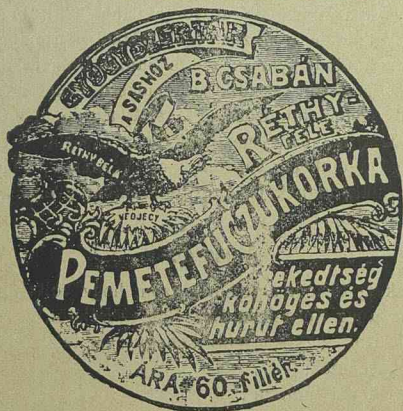
Fogak és fogsorok mesteri kivitelben, kitünő anyagból.

Szájpadlás nélküli műfogak és fogsorok készítése a gyökereknek eltávolítása nélkül.

Szenzációs ujdonság.

Kiváló tisztelettel:

Edenburg Armand

A valódi pemetefü-czukorka kék papirdobozokban kapható s minden dobozon a készítő: **RETHY BÉLA** aláírása olvasható. — Eltérő készítmények mint hamisítványok visszautasítandók.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditsia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre — Ára 6 forint. 8—20

Diócsemeték. Oriási jövedelmet bűtőtosz voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetük minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt ezimére ingyen és bérmentve küldeni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család a hol annak tartalmát hasznára nem fordítanak, városon, falun, puszán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czim: „Érmelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor, Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.

Sz. 8862/901.

Árverési hirdetés.

Petrozsény község alólírott előjárói ezennel közhírré teszik, hogy Petrozsény és Livazény községeknek engedélyezett vásártartással járó jövedelmének 1902, 1903 és 1904 évekre a felmondás feltételének kizárásával leendő biztosítására 1901. évi december hó 18-án d. e. 11 órakor az előjáróság hivatalos helyiségében árverezés fog tartatni. Az árverési feltételek közsemlére ki vannak téve, naponként a hivatalos órákban az előjáróságnál betekintheők.

A községi előjáróság.

Petrozsény, 1901. december 12.

Dombora László,
jegyző.

Figuli Antal,
h.-bíró.

Jelentés!

A mult hét folyamán megérkeztek a legmesebb menő igényeket is kielégítő butorok, vizit-, lak-, háló és ebédlőszobák berendezéséhez, barok metszetű s legdivatosabb faragványu, matt, félmatt és fényezett kivitelben s raktárunkban a legnagyobb választékban, a legjutányosabb áron és legelőnyösebb feltételek mellett kaphatók.

Tisztelettel felkérjük a n. é. közönséget, hogy bevásárlását nálunk eszközölni sziveskedjék.

A butorárunk szolid s izléses kiállításáról a legpontosabb kiszolgálás mellett szavatolunk:

Weisz Testvérek.

Jelentés.

Tisztelettel alulírott kötelességemnek ismerem Petrozsény és vidéke n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy a salgó-tarjani bányatársulat tek. igazgatóságától bérben birt vendéglőben évek óta gyakorolt üzlettel egészségi okokból felhagytam s Petrozsényból a mai napon eltávoztam.

Ezen alkalmából elengedhetlen kötelességemnek ismerem azon szívélyes pártolásiért és jóakaró támogatásért, melyben részesülni szerencsés voltam, leghálásabb köszönetemet nyilvánítani, azon tiszteletteljes kérelmem kifejezése mellett, hogy nagybecsű bizalmukra továbbra is méltatni kegyeskedjenek.

Bátorkodom egyidejűleg a n. é. közönségnek jelenteni, hogy **Vulkánban** a saját házamban a támasztható igényeknek, a kor kívánalmainak megfelelőleg

vendéglőt

rendeztem be s azt

1901. évi december hó 1-én megnyitottam.

Midőn a Zsilvölgynek ezen nevezetes forgalmi helyén nagy anyagi áldozattal gondoskodtam a n. é. közönség legmesszebb menő várakozásának kielégítéséről, biztatott a remény, hogy a kérve-kért szíves pártolásában továbbra is részesíteni kegyeskedend.

Miként eddig, ugy ezentul is izletes ételekről, kitünő italokról, u. m.: asztali és buteliás borokról, liqueurokról, továbbá kényelmes elszállásolásról, pontos, előzékeny és jutányos kiszolgálásról szíves pártolóimat biztosítom. Ez volt életemben mindenkor követett elvem s ez is leendő.

Vulkán, 1901. november hó 25.

Kiváló tisztelettel:

Prokopp Sebestyén,

vendéglős.

Ny. Figuli Antal gyorsajtóján Petrozsény.